

Sygn. akt III AUa 327/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SA Marcjanna Górską (spr.)
Protokolant: sekr. sądowy Bożena Karczmarz	

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013 r. w Lublinie

sprawy S. W.

przeciwko **Dyrektorowi Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.**

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek apelacji wnioskodawcy S. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 14 lutego 2013 r. sygn. akt VI U 1440/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 327/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 listopada 2009 roku Dyrektor Zakładu Emerytalno- Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. powołując się na przepis art. 15b w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.j.: Dz. U. z 2004 roku, Nr 8, poz. 67 ze zm.) dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury policyjnej S. W. obniżając wskaźnik emerytury za okres od dnia 16 stycznia 1975 roku do dnia 31 lipca 1990 roku z 2,6 % podstawy wymiaru do 0,7 % podstawy wymiaru za każdy rok służby we wskazanym okresie ustalił wysokość emerytury od dnia 1.01.2010 r. na kwotę 1964,18 zł (decyzja k. 15, 13 akt emerytalnych).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył S. W. domagając się jej zmiany poprzez przyznanie świadczenia emerytalnego w dotychczasowej wysokości.

Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie wskazując, iż zaskarżona decyzja jest zgodna z przepisami prawa.

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2013 roku Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołanie. Sąd ustalił, że S. W. nabył prawo do emerytury policyjnej na podstawie decyzji z dnia 1 sierpnia 1990 roku, przy czym do wysługi emerytalnej zaliczono mu zasadniczą służbę wojskową oraz służbę w Policji w wymiarze 27 lat, 7 miesięcy i 17 dni oraz okresy składkowe przed służbą w wymiarze 5 lat i 12 dni.

W dniu 19 października 2009 roku Instytut Pamięci Narodowej w trybie art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin przedstawił informację o przebiegu służby, z której wynika, że S. W. w okresie od dnia 16 stycznia 1975 roku do dnia 31 lipca 1990 roku pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o jakich mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

Na podstawie tej informacji organ emerytalno – rentowy MSWiA w dniu 20 listopada 2009 roku ustalił ponownie wysokość emerytury policyjnej wnioskodawcy wskazując, że do jej ustalenia uwzględniono okresy służby podane w informacji z IPN i przyjęto wysługę emerytalną określoną w załączonym zestawieniu, które jest integralną częścią decyzji.

Z zestawienia tego wynika, iż okres od dnia 16 stycznia 1975 roku do dnia 31 lipca 1990 roku, tj. 15 lat, 6 miesięcy i 16 dni to okres służby określony w art. 13 ust. 1 pkt. 1b.

Z załącznika do decyzji z dnia 20 listopada 2009 roku wynika, że do wysługi emerytalnej odwołującego przyjęto jeszcze inne okresy.

Sąd stwierdził, że z nadesłanej przez IPN informacji o przebiegu służby, sporządzonej na podstawie akt osobowych odwołującego oraz karty ewidencyjnej wynika, że wnioskodawca od dnia 16 stycznia 1975 roku do dnia 31 maja 1975 roku służył w referacie ds. (...) i (...) w R. na stanowisku oficera (...) punktu (...) Referatu ds. (...) i (...) w R. na wolnym etacie oficera (...) punktu (...) Referatu ds. (...) w S., od 1 czerwca 1975 roku do 30 września 1976 służył w Wydziale (...) w R. na stanowisku starszego referenta techniki operacyjnej, od 1 października 1976 roku do 15 lipca 1983 roku w Sekcji I B Wydziału (...) w R. na stanowisku starszego referenta techniki operacyjnej Sekcji I B i od 16 lipca 1983 roku do 31 lipca 1990 roku w Sekcji I B Wydziału (...) / (...) w R. na stanowisku młodszego inspektora Sekcji I B.

W tej sytuacji, zdaniem Sądu, zaskarżona decyzja zawiera wyodrębnienie z okresów służby odwołującego 15 lat, 6 miesięcy i 16 dni, za który to okres podstawa wymiaru emerytury od dnia 1 stycznia wynosi 0,7 % podstawy wymiaru, decyzję należało uznać za prawidłową.

Zgodnie bowiem z treścią art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. Nr 63, poz. 425 ze zm.) organami bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy są, m. in. instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych.

Sąd wskazał, że Biuro (...) (Biuro (...)) zostało podporządkowane Ministerstwu Spraw Wewnętrznych uchwałą nr 781/56 z dnia 13.12.1956 r. w sprawie statutu organizacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Zarządzeniem organizacyjnym 051/71 z dnia 15.06.1971 r. Biuro (...) (Biuro (...)) zostało przekształcone w Departament (...). Zakres

działania Departamentu (...) określa Zarządzenie Nr 00167/71 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16.12.1971 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Departamentu (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Do podstawowych zadań Departamentu (...) należała instalacja i eksploatacja aparatury podsłuchowej podglądowej, głównie w hotelach, obiektach sakralnych i aresztach. Podstawowymi środkami pracy operacyjnej pionu były: podsłuch telefoniczny i pokojowy, podgląd dokumentowany filmowo i fotograficznie, tajne przeszukanie. Nadto w okresie stanu wojennego pion (...) był odpowiedzialny, w skali całego kraju, za cenzurę korespondencji oraz kontrolę rozmów telefonicznych w sieci publicznej.

Umieszczenie wydziałów (...) w strukturze Służby Bezpieczeństwa, a więc organach bezpieczeństwa państwa PRL, jest zdaniem Sądu bezsporne i znajduje potwierdzenie zarówno w literaturze przedmiotu, jak i przede wszystkim w dokumentacji archiwalnej zgromadzonej w zasobie IPN po byłym Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i jego jednostkach terenowych. Wydziały (...), podobnie jak pozostałe wówczas istniejące jednostki organizacyjne Służby Bezpieczeństwa - zostały zlikwidowane na podstawie ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa.

Departament (...) został wymieniony w Zarządzeniu Nr 043/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10.05.1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa, zaś Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16.07.1990 r. w sprawie nadania statutu organizacyjnego Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Dz. U. z 1990 r. Nr 49, poz. 288), nie wymienia Departamentu (...) w nowo utworzonych strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, co jednoznacznie zdaniem Sądu wskazuje na likwidację tego pionu Służby Bezpieczeństwa w „chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa” (art. 2 ust. 3 ustawy o ujawnianiu).

Jednostka, w której odwołujący pełnił służbę stanowiła zatem jednostkę organizacyjną Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Ustawodawca wyraźnie ten okres służby uznał za okres, za jaki podstawa wymiaru emerytury winna być obniżona z 2,6 % podstawy wymiaru do 0,7 % podstawy wymiaru (art. 15b ustawy z dnia 18.02.1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy).

W ocenie Sądu zawarta w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24.02. 2010 r. w sprawie o sygn. akt K 6/09 teza, iż do kompetencji organów z zakresu wymiaru sprawiedliwości nie należy orzekanie o celowości i zasadności przyjętych przez ustawodawcę rozwiązań prawnych (część 10.5 uzasadnienia wyroku), daje podstawę do uznania za bezzasadne tych zarzutów odwołującego, które były przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego we wskazanym wyżej wyroku i nie zostały przez niego uwzględnione. Sąd uznał za zbędne powielanie argumentów zawartych w wyżej wymienionym /w orzeczeniu, wobec braku kompetencji sądu powszechnego w zakresie ponownego badania zgodności kwestionowanej w odwołaniu regulacji z przepisami Ustawy Konstytucyjnej i umów międzynarodowych.

Zaskarżona decyzja, w ocenie Sądu Okręgowego, jest zgodna z treścią art. 15b ust. 1 pkt. 1 ustawy o emeryturach funkcjonariuszy, w myśl którego w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18.10.2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, i która pozostawała w służbie przed dniem 2.01.1999 r., emerytura wynosi 0,7% podstawy wymiaru – za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990.

Sąd podkreślił, że wnioskodawca zaskarżoną decyzją, nie został pociągnięty do odpowiedzialności o charakterze karnym z racji pełnienia służby w organach bezpieczeństwa. Zatem w niniejszym postępowaniu Sąd nie rozstrzygał o kwestii winy czy odpowiedzialności karnej. Ustawodawca, jak zauważył Sąd, w ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r., nie różnicował sytuacji funkcjonariuszy w wysokości świadczeń emerytalnych poprzez kryterium winy, ale poprzez sam fakt służby w organach bezpieczeństwa państwa funkcjonujących w niedemokratycznym państwie, w których służbę odwołujący podjął dobrowolnie, a poprzez tę służbę uczestniczył w utrzymywaniu owego niedemokratycznego porządku i korzystał z przywilejów przysługujących funkcjonariuszom. Z powyższych względów i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł jak w sentencji.

Apelację od tego wyroku złożył wnioskodawca S. W. zaskarżając wyrok w całości. Jak wynika z treści apelacji, skarżący domagał się zmiany wyroku i wyliczenia emerytury policyjnej zgodnie z art. 15 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. W uzasadnieniu apelacji wskazał między innymi na brak ustaleń Sądu co do faktycznego przebiegu jego służby w SB, a w szczególności pominięcia faktu, iż pracę w SB podjął w wyniku przeniesienia służbowego, jak też pominięcie faktu jego pozytywnej weryfikacji.

Nadto skarżący podniósł, że przepisy ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin pozostają w sprzeczności z art. 2, 10, 31ust. 3 i 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wydał trafne odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Ustalenia te, jak i wnikliwą analizę prawną dokonaną przez Sąd pierwszej instancji, Sąd Apelacyjny podziela w całej rozciągłości, co powoduje, że nie ma potrzeby ponownego szczegółowego powtarzania wskazanej przez ten Sąd argumentacji.

Na wstępie zauważyć należy, że podnoszona przez skarżącego argumentacja dotycząca niekonstytucyjności ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 24, poz. 145), nie uwzględnia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. K 6/09 OTK-A 2010/2/15, przesądzającego o zgodności z ustawą zasadniczą kwestionowanych we wniosku uregulowań prawnych. Tym samym - tak jak słusznie podniósł to już Sąd I instancji - brak jest kompetencji sądu powszechnego w zakresie ponownego badania zgodności kwestionowanych przepisów z przepisami ustawy zasadniczej.

Zgodnie bowiem z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Oznacza to, że związane są nimi także sądy powszechne, a więc także Sąd Apelacyjny. Powyższe, zwalnia Sąd odwoławczy z obowiązku powielania obszernej i wnikliwej argumentacji prawnej, jaką posłużył się Trybunał Konstytucyjny ferując powołany wyżej wyrok z dnia 24 lutego 2010 r. K 6/09.

Odnosząc się natomiast do wskazywanego przez skarżącego argumentu dotyczącego pominięcia przez Sąd pierwszej instancji faktu jego pozytywnej weryfikacji, stwierdzić należy, iż okoliczność ta pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 3 marca 2011 roku, II UZP 2/11 (LEX nr 707999) „Dopuszczenie do dalszej służby już w warunkach demokratycznego państwa i porządku prawnego, po tzw. pozytywnym zweryfikowaniu przydatności do służby, nie zmienia oceny wcześniejszej służby w organach totalitarnej państwowej przemocy politycznej, która w warunkach demokratycznego państwa prawnego nie może być tytułem do dalszego utrzymywania lub korzystania z przywilejów uzyskanych z nielegalnej, niegodnej lub niegodziwej służby z natury rzeczy i z punktu widzenia podstawowych, bo przyrodzonych naturze ludzkiej standardów prawnych i obywatelskich demokratycznego państwa prawnego, tj. przywilejów z tytułu służby w organach, które w istocie rzeczy były strukturami niebezpieczeństwa państwa totalitarnego, przeznaczonymi do zwalczania ruchów niepodległościowo-wolnościowych i demokratycznych dążeń oraz aspiracji do odzyskania lub przywrócenia podstawowych praw i wolności obywatelskich”.

W analogiczny sposób ocenić należy wywody apelacji, gdzie skarżący podnosi, że służbę w organach bezpieczeństwa państwa podjął w wyniku przeniesienia służbowego. Pomijając bowiem ocenę prawdziwości tych twierdzeń, decydujący jest fakt pełnienia takiej służby, a ten nie budzi wątpliwości i nie jest przez apelanta kwestionowany.

Z tych wszystkich względów i na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.